

CABARET VOLTAIRE

Dadaismus

- vzniká jako reakce na 1. Světovou válku
- reaguje na expresionismus a futurismus
- centra: Curych, NY, Paříž, Berlín, Kolín, Hannover
- hnutí si vzalo na mušku buržoazní kulturu
- byl v podstatě antiúmělecký, ironický, proto i vizuální umění mělo být antiestetické a nehistorické s odmítnutím tradičních děl (a když, tak s neuctivým podtónem).

CABARET VOLTAIRE

Cabaret Voltaire

- 5. února 1915 byl založen Cabaret Voltaire jako kabaretní výsměch „ideálům kultury a umění“
- V roce 1916 se stalo neutrální Švýcarsko útočištěm pro mladé umělce, pacifisty a revolucionáře z celé Evropy.
- Tento kabaret spojoval různé formy umění: tanec, divadlo, literaturu, hudbu, výtvarné umění.
- Principem jejich tvorby byla teorie tabuly rasy, kterou uplatňovali v celkovém „vybílení“ všech vžitých literárních a výtvarných odvětví. Napadali základy myšlení a zpochybňovali jazyk, logičnost a princip shodnosti, stejně jako podstatné znaky a prostředky umění. V literatuře rozbíjeli větnou skladbu, nahrazovali slova jazyka zvoláními, tóny a výkřiky
- Dada spojené s cabaretem Voltaire trvalo do roku 1918, poté už nebyl důvod setrvávat ve Švýcarsku

Dada Manifesto

(14th July 1916)

Hugo Ball

Dada is a new tendency in art. One can tell this from the fact that until now nobody knew anything about it, and tomorrow everyone in Zurich will be talking about it. Dada comes from the dictionary. it is terribly simple. In French it means "hobby horse." In German it means "good-by," "Get off my back," "Be seeing you sometime." In Romanian: "Yes, indeed, you are right, that's it. But of course, yes, definitely, right." And so forth.

An international word.

Cabaret Voltaire

Hugo Ball

Emmy Henningsová

Richard Huelsenbeck

Hans Richter

Tristan Tzara

Marcel Janco

Hans Arp

Sophie Täuber

Viking Eggeling

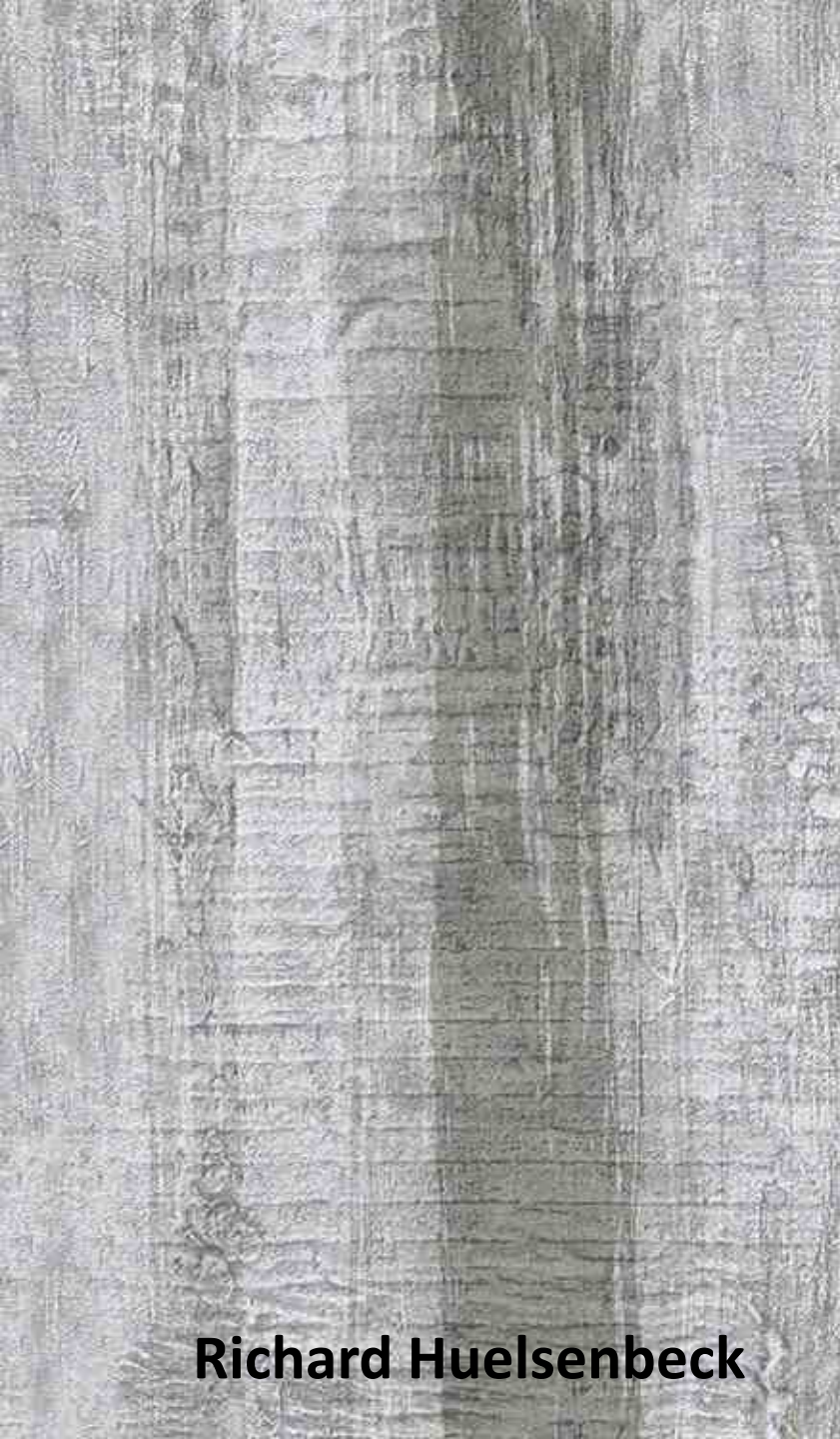

Emmy Henningsová

Hugo Ball

Richard Huelsenbeck

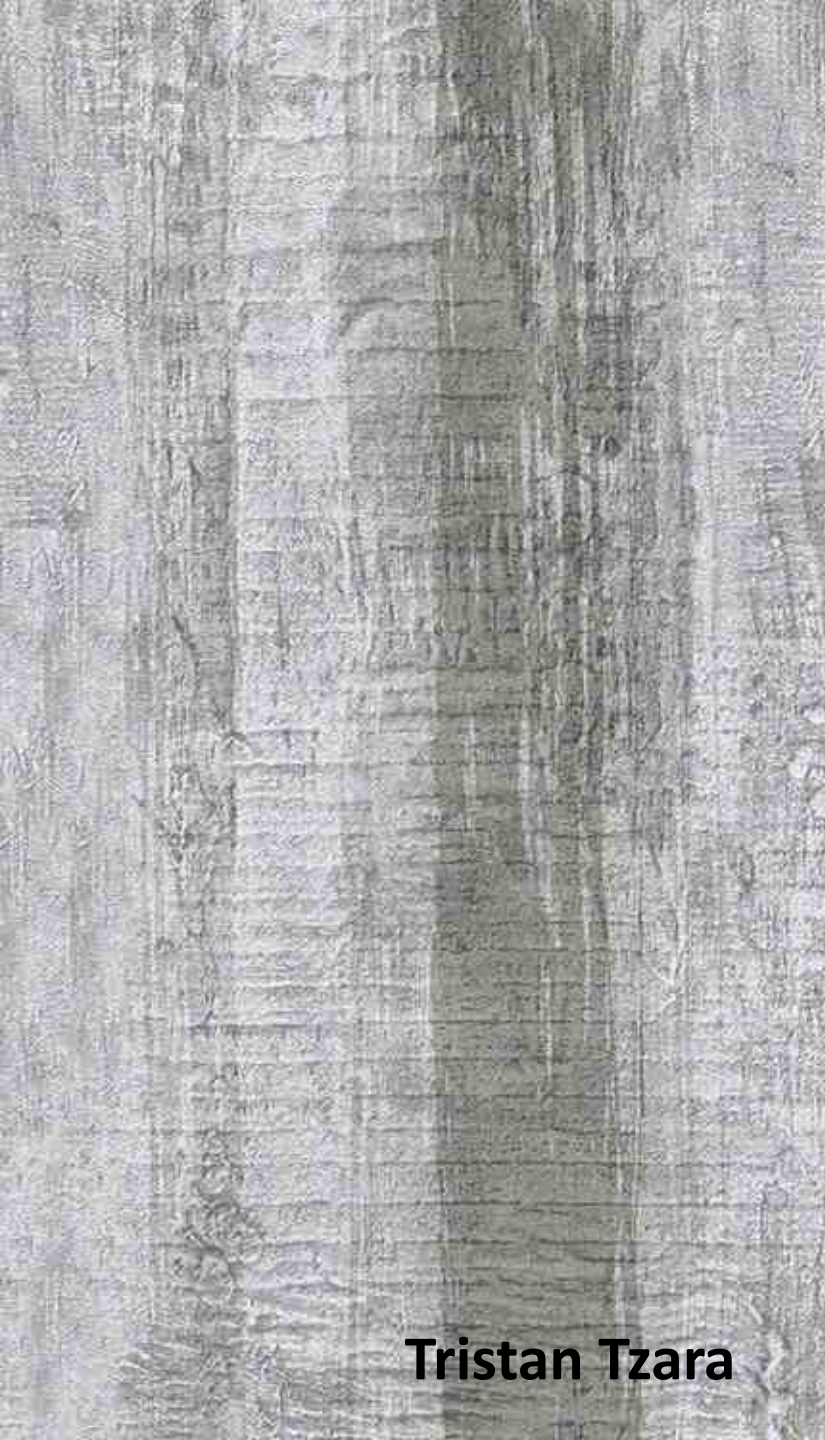

Hans Richter

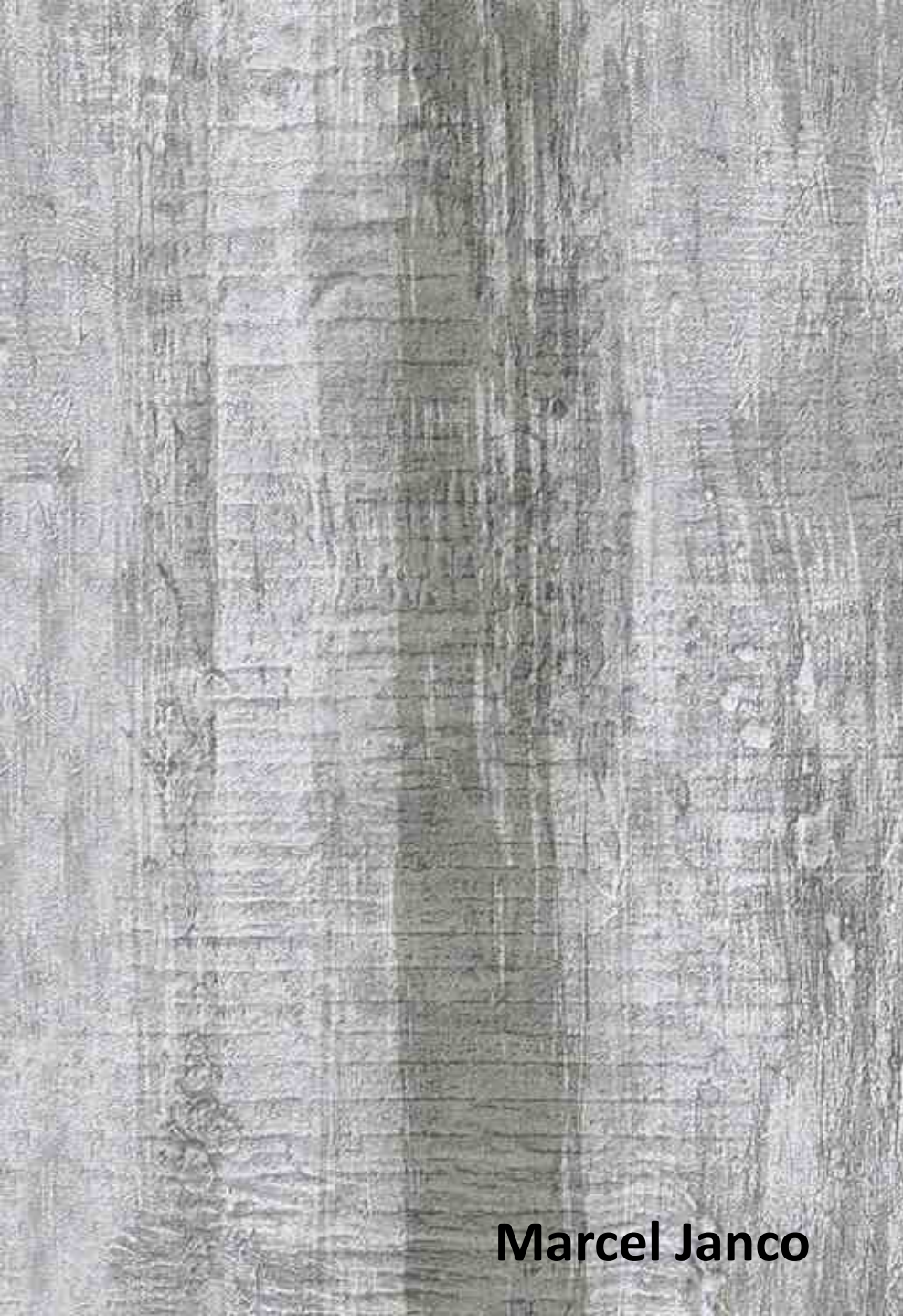

Tristan Tzara

Marcel Janco

Sophie Täuber

Hans Arp

Viking Eggeling

Ukázky

<https://www.youtube.com/watch?v=fkl92oV1kMc>

<http://www.ubu.com/sound/ball.html>

TO MAKE A DADAIST POEM

Take a newspaper.

Take some scissors.

Choose from this paper an article of the length you want to make your poem.

Cut out the article.

Next carefully cut out each of the words that makes up this article and put them all in a bag.

Shake gently.

Next take out each cutting one after the other.

Copy conscientiously in the order in which they left the bag.

Them poem will resemble you.

And there you are - an infinitely original author of charming sensibility, even though unappreciated by the vulgar herd.

KLEINE
DADA SOIRÉE
PROGRAMME
HAGSCHE
1923

DADA SOIRÉE

DADA SOFIE
INLEIDING DOOR THO VAN DOESBURG

BINNET HOF 8

GROSSEN GELOR REICHER REVOLUTION

IN BEVON DOOR KURT SCHWITTERS

DADA EST CONTRES
LE FUTUR DADA
EST MORT DADA
EST IDIOT, VIVE
DADA I I I I I
DADA N'EST PAS
UNE ÉCOLE LITTÉ
RAIRE HURLE

BEI RHEUMATISCHEN
ZAHNENSCHMERZEN
UND KOPFWEH GEBENGE N. MEIST
2-3 RECHTVALETEN UND 2 MAR
QUE DEN BRUCH.

Ge PACLE
Dichte von ABSTRACTION

LyRIK bis zum URLAUF DOOR
KURT SCHWITTERS

DA DA EXISTE DE POIS
TOUJOURS LA SAINTE
VIERGE DE J'AVT
DADA S'EST

BANALITÄTEN

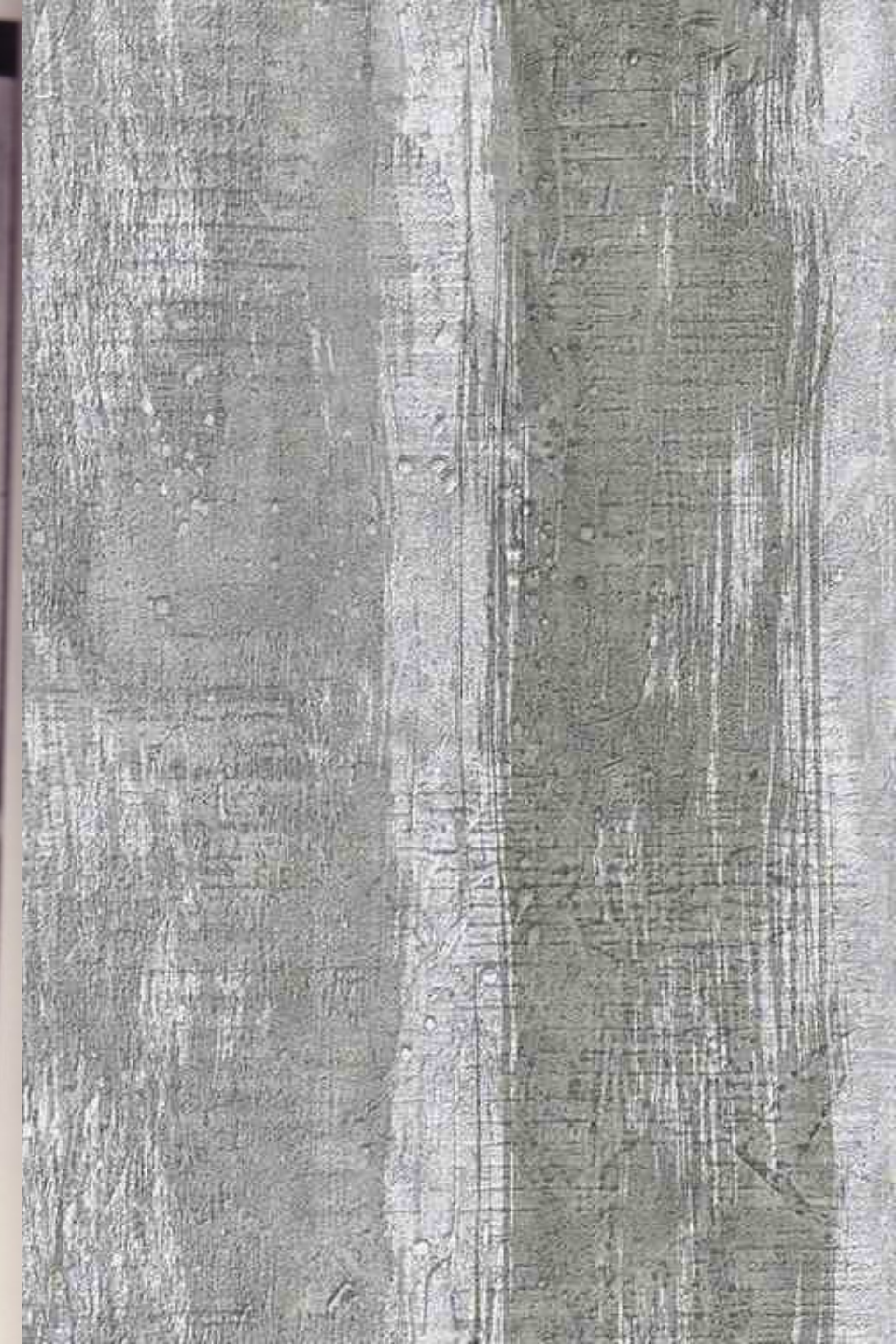
UND ALS SIE IN DIE TUTE SAH
DA WAREN ROTE KIRSCHEN DRIN
DA MACHTE SIE DIE TUTE ZU
DA WARD DIE TUTE ZU...

SIMULTANEOIS TISCH-MECHANIK
DOOR HUSZAR

TRE MARCHE PE LA BESTIE
VON RIET KLAVIER

Dans

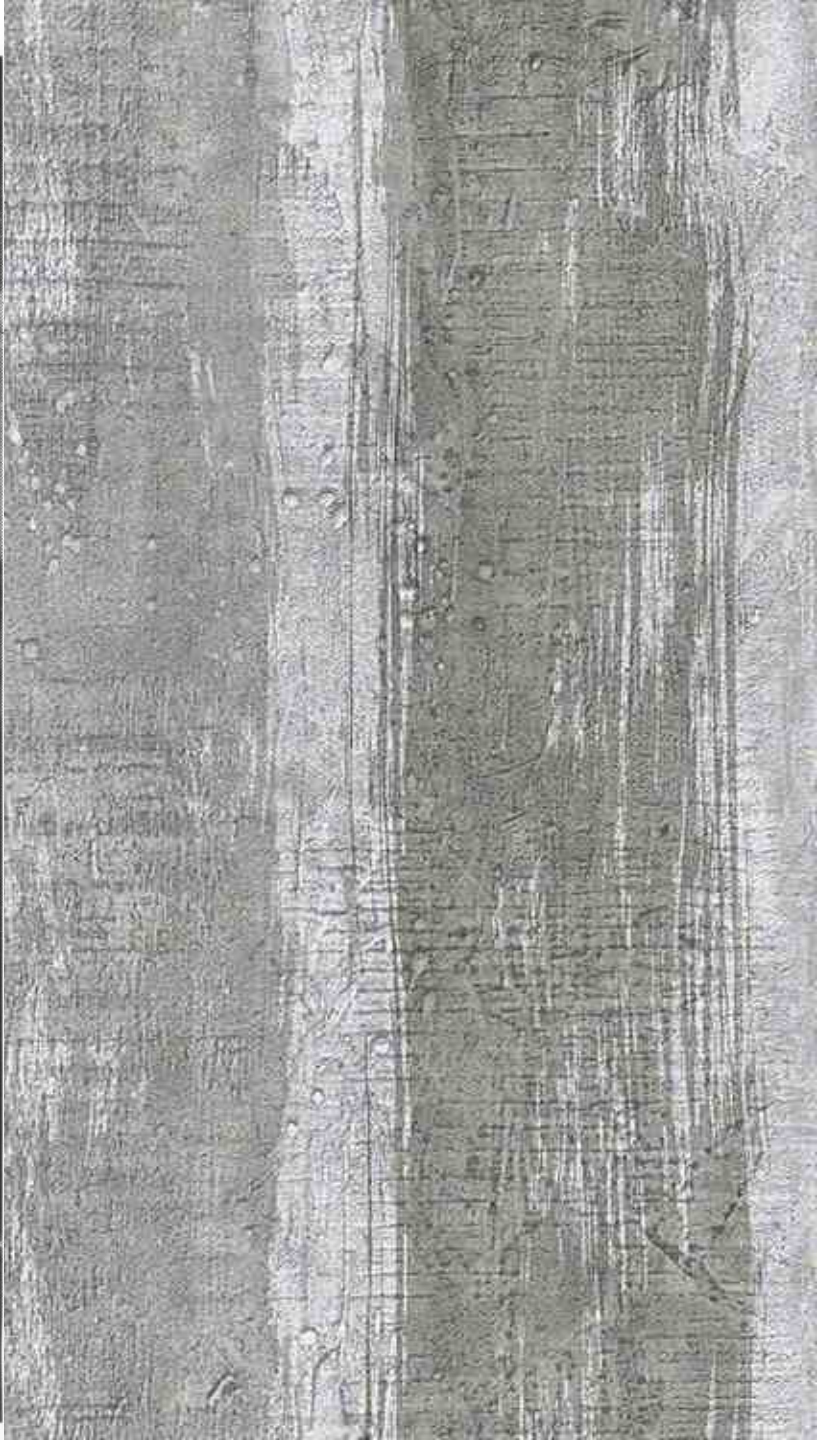
... wie Adoll by
es lobet sich!

Dillettanten
ericht Euch
gegen die Kunst!

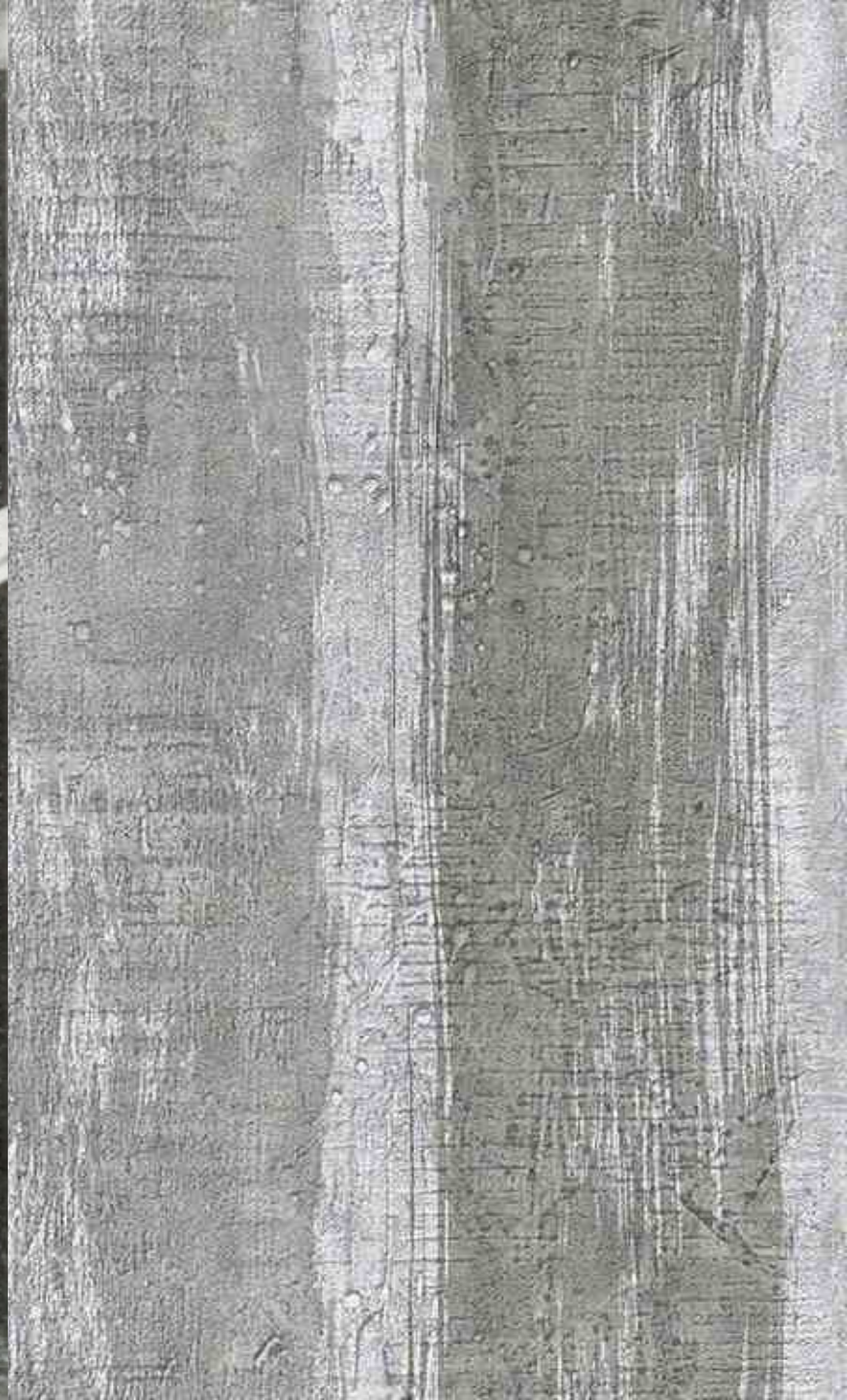
DADA

DADA ist
politisch

Dadaistické časopisy

Cabaret Voltaire (1916)

Dada

Dadaco

Ridgefield Gazook (1915)

New York Dada

Merz

<http://www.ubu.com/historical/dada/dada.html>

Dadaistický festival v Praze

Koncem února 1920 se na „české turné“ vypravili tři z berlínských dadaistů: Richard Huelsenbeck, Raoul Hausmann a Johannes Baader.

26.2.1920 se konal večer v Teplicích-Šánově

1.3.1920 v Praze + další o den později

Baader zmizel s texty – improvizace (údajně 1200 lidí)

Následující den se měl konat v Karlových Varech, ale protože jim bylo vyhrožováno, nekonal se.

Použitá literatura a zdroje (citováno 21.3.2015):

DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. 1. vyd. Překlad Miroslav Koláč, Jiří Matas, Kateřina Kubíčková-Zvelebilová. Praha: Slovart, 2002, 304 s. ISBN 8072094025.

AL], Ruhrberg ... [et], Editor Ingo F. WALTHER a [z německého originálu přeložili Blanka Pscheidtová a Jindřich SCHWIPPEL]. *Umění 20. století: [malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie]*. V Praze: Slovart, 2011. ISBN 9788073915728.

Použitá literatura a zdroje (citováno 21.3.2015):

<http://www.dada-companion.com/chronology.php>

http://www.ubu.com/papers/tzara_feeble.html

http://www.ubu.com/papers/ball_dada-manifesto.html

http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=60

<https://www.youtube.com/watch?v=fkl92oV1kMc>

<https://khanovaskola.cz/video/13/109/926-jean-hans-arp-bez-nazvu-1916-17>

http://www.pwf.cz/rubriky/dalsi-projekty/dada-east/ludvik-kundera-dada-v-cechach-a-na-morave_3246.html

Abstraktní film Hanse Richtera z roku 1921

http://www.ubu.com/film/richter_rhythmus.html